

VERONIKA VALK-SISKA

RUUMILOOME JA ELUKESKKONNA KVALITEET

KOOLITUSPROGRAMMI VÄLJATÖÖTAJA: EESTI ARHITEKTUURIKESKUS
TELLIJA: REGIONAAL- JA PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Programmi elluviimist kaasrahastab Euroopa Liit

ruumiloome

<https://et.wikipedia.org/wiki/Ruumiloome>

- ruumi arengut mõjutavate otsuste kujundamine ja elluviimine
- hõlmab ruumilise arengu ja elukeskkonna kavandamist
- kompleksne pidev protsess, mis sünnib eri sektorite ja paljude osapoolte valdkondade üleses koosmõjus
- kas teadlik ja eesmärgipärane tegevus või juhuslik ehk mõne teise eesmärgi saavutamisele johtuv tulemus
- ruumiloome kui teadvustatud tegevuse põhieesmärk on parandada iga ruumiotsusega elukeskkonda

ruumiotsus & ruumipädevus

<https://et.wikipedia.org/wiki/Ruumiloom>

- ruumiotsus on ruumi arengut mõjutav valitsemistasandi otsus, sh riigi osalusega ettevõtete ja sihtasutuste tehtavad otsused
- ruumipädevus on asjatundlikkus ja vastutusvõime ruumi arengut mõjutavate otsuste kujundamisel ja elluviimisel
- tervikliku ruumilise arengu tagab arhitektuuri-, kinnisvara-, maa-, maastiku- ja muinsuskaitsepoliitika, ruumiliste planeeringute ning valdkondlike ruumiotsuste sidusus ja tasakaalustatus

"Eesti 2035" strateegilised sihid

Eesti 2035

Demokraatlik ja turvaline riik,
kus säilib ja areneb eesti keel, rahvus ning kultuur

Inimene

Arukas, tegus
ja tervist hoidev

Ühiskond

Avatud, hooliv
ja koostöömeelne

Majandus

Tugev,
uuendusmeelne
ja vastutustundlik

Elukeskkond

Kõigi vajadusi arvestav,
turvaline ja kvaliteetne

Riigikorraldus

Uuendusmeelne,
usaldusväärne
ja inimesekeskne

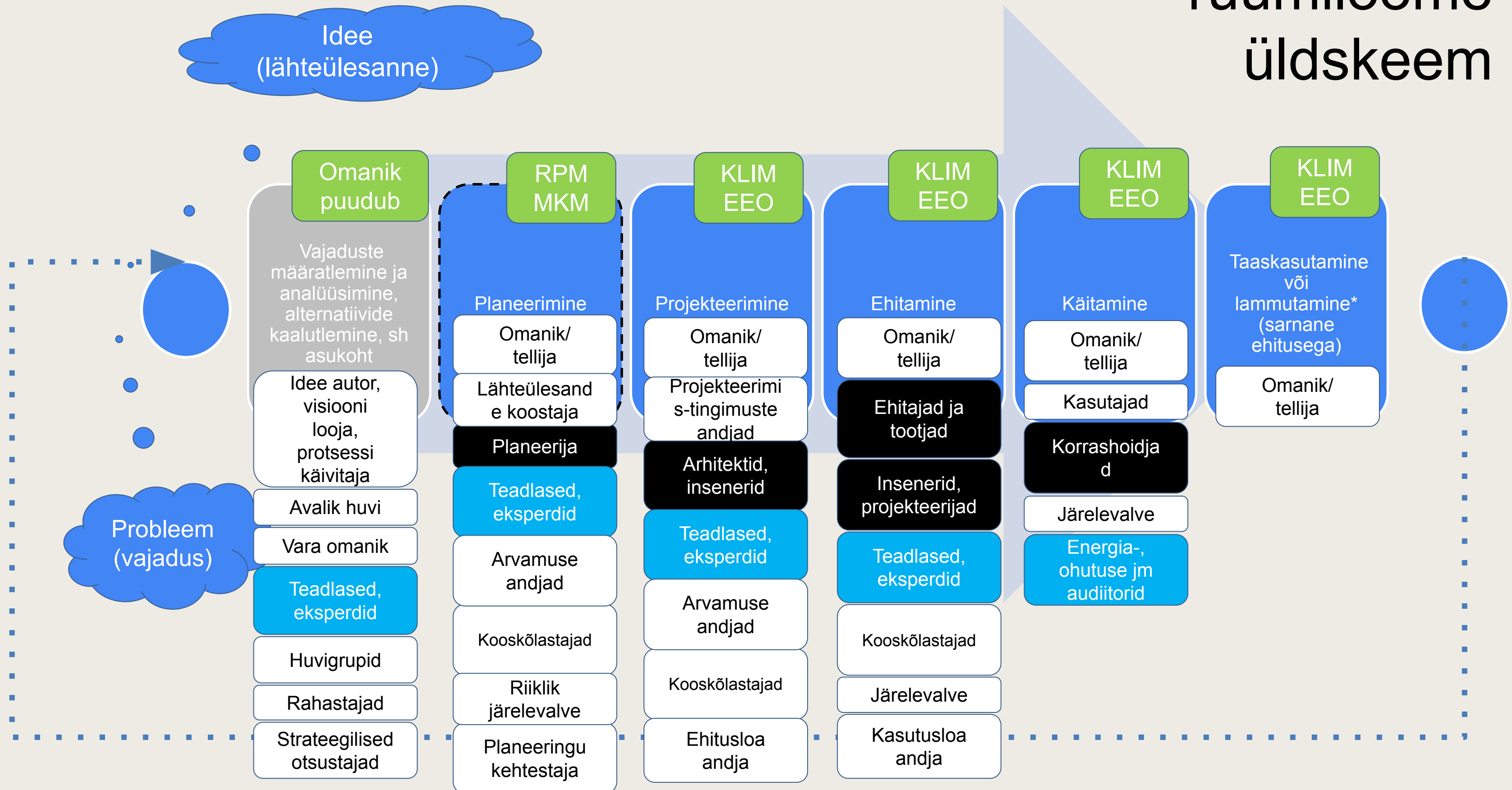

Kultuur 2030

Tegevussuund 1.18

Kujundame kvaliteetset avalikku ruumi ja elukeskkonda. Ruumiotsuste tegemisel järgime kvaliteetse ruumiloome põhimõtteid, hinnates kultuuripärandit ja luues heade ruumilahendustega uusi kultuuriväärtusi. Avalik sektor on eeskujuks kvaliteetse ruumi tellija ja kujundajana. Ruumipoliitika ja valdkondlikud ruumiotsused on sidusad ja tasakaalustatud. Ruumi kujundavate hangete puhul rakendatakse väärtuspõhist mudelit, mille eesmärgiks on elukeskkonna kõrge kvaliteet ning keskkonnaeesmärkide saavutamise toetamine. Ruumipoliitika on kooskõlas kliimaneutraalsuse ja elurikkuse eesmärkidega ning toetab kliimamuutuste mõjuga kohanemist.

ruumiloome üldskeem

KVALITEETSE RUUMI ALUSPÕHIMÕTTED

Kvaliteetse ruumi aluspõhimõtted | 1.34 MB | pdf
<https://www.kul.ee/media/60/download>

Kvaliteetne ruum on tehis- ja looduskeskkonna tasakaalustatud ruumiline tervik, mis hõlmab välisruumi ja siseruumi. Säästva ja tervikliku elukeskkonna kavandamine ja loomine (ruumiloomine) sisaldab planeerimis- ja projekteerimistegevust (sh ruumilist planeerimist, arhitektuuri, maastikuarhitektuuri), ehitustegevust ning muude ruumiotsuste (nt liikluse ja liikumisvõimaluste, teenuste, metsamajandamise jm) ruumilist haldamist, eesmärgiga muuta olemasolev elukeskkond ruumiotsustega pikas vaates võimalikult paljudele paremaks. Kvaliteetse ruumilahenduse eelduseks on hea ja läbimõeldud ruumiotsus ehk ruumi arengut mõjutav valitsemistasandi otsus. Järgnev loetelu kätkeb hea lahenduse põhimõtteid, millega ruumiotsuste kaalumisel arvestada.

Aja- ja asjakohasus	— hea ruumilahendus on teadmistepõhine ja kasutab antud hetkel teadaolevat ja sobivamat parimat teadmist ning kujundab uusi teadmisi ja oskusi. Ruumi hariduse ja -teadlikkuse kasv aitab ühiskonnal paremini kujundada häid ruumilahendusi. Ruumipädevus on asjatundlikkus ja vastutusvõime ruumi arengut mõjutavate otsuste kujundamisel ja elluviimisel. Ruumiotsuse (sh ruumiliste planeeringute) puhul jälgitakse, et nende põhimõtted oleksid elluviimisel ajakohased ja nende ruumilahendused tulevikuvaates kohandatavad, kuna nende mõju ehitatud keskkonna arengule on ajaliselt pikk.
Otstarbekus	— hea lahenduse aluseks on ruumi vastavus kasutaja vajadustele ja erinevate kasutusotstarvete tunnistamine. Ühe kasutusotstarbega ruumid on erandlikud, hea ruumilahendus põhineb erinevate kasutusviiside ja ruumikasutajate koostoimel. Lahendus on kavandatud otstarvetel hästi kasutatav. Hea kasutatavus tähendab siseruumide puhul üldjuhul mugavat, otstarbekohast ruumijaotust, mööblipaigutust, valgustingimusi, sisekliima juhtimist. Ruumid ja alad on sobiva suurusega ja omavahel loogiliselt seotud. Näiteks elamu sobib hästi elamiseks, teater sobib

Kohandatavus	— hea lahendus laseb ennast tellimuse, ühiskondliku või majandusliku olukorra muutudes kohandada. Ruumiliste lahenduste muutmine on kallis. Seetõttu laseb hea lahendus ennast uues olukorras võimalikult väikeste ümbertegemistega järgmises funktsioonis kasutada. Kuna tulevik ei ole ette teada ei tellijale, arhitektile ega omavalitsusele, saab kestlikust taotleda põhiliselt spetsiifilise funktsionaalsuse arvelt, kasutusvõimaluste mitmekesistamise kaudu.
Säästlikkus ja tõhusus	— lahendus kasutab majanduslikke ressursse arukalt ja minimeerib ehitise elukaare kulusid ilma järeleandmiseta ruumikvaliteedis. Ruumilise lahenduse kuludena tuleb arvestada kavandamise, projekteerimise, ehitamise, kasutamise, korrashoiu ja lammutamise kulusid, samuti kaudseid kulusid, mis on vajalikud liikuvuse, energia- ja toidutootmise, hariduse, tervishoiu ja kaitse tagamiseks ning paljusid teisi seonduvaid kulutusi. Ruumilise lahenduse säästlikkus ilmneb võimalikult paljude kulurühmade koosvaates. Kõigi elukaare protsesside puhul eelneb ehitusele täpne ja kõikehõlmav kavandamine, et saavutada parim ruumikvaliteet majanduslikult mõistlikel tingimustel. Kvaliteeti ja tõhusust toetavad koostöömeetodid mõeldakse läbi ruumiloomeprotsessi algjärgus. Hea ruumilahendus lisab majanduslikku väärtust luues parema kvaliteediga ja vastupidavaid arendusobjekte ning soodsaid tingimusi rahvamajanduse arenguks.
Kliimakohasus ja keskkonnasõbralikkus	— hea ruumilahendus arvestab kliimamuutustega . Hea lahendus on keskkonnasõbralik — ta näeb looduskeskkonnas väärtuslikku ühisressurssi, ning hoiab, arendab ja võimendab ruumilise keskkonna looduslikke komponente, samuti pakub lahendusi elurikkuse säilitamiseks ja suurendamiseks. Tühermaad võetakse muuhulgas kasutusele taastuenergia tootmiseks, valdavalt kujundatakse neist inimsõbralik maastik, kus on oma koht nii kohaspetsiifilisel loodusel kui ka inimesel. Kahaneva elanikkonna tingimustes kohandatakse asumid kompaktsemaks.
Ohutus ja tervislikkus	— hea ruumilahendus tagab tervisliku, turvalise ja ohutu elukeskkonna ning soodustab tervislikke eluviise.

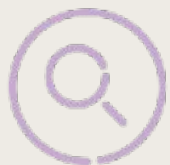
Ligipääsetavus	— hea ruumilahendus on kättesaadav ja kasutatav kõigile ühiskonna liikmetele nende kogu elukaare vältel. Hea ruumiline lahendus võimaldab ligipääsu erineval viisil liikuvatele, erineva suuruse ja vanusega inimestele. Hea lahendus sobib kasutamiseks kõigile, ruumimahtude ja funktsioonide jaotus on selge ja arusaadav. Hea lahendus toetab ühistranspordi kasutamist ning keskkonnasäästlikke tervislikke liikumisviise. Hea lahendus pakub jätkusuutlikke elamistingimusi ja tugevdab sotsiaalset vastupanuvõimet, luues kvaliteetset, kättesaadavat ja ligipääsetavat elamispinda. Kasutajasõbraliku ruumi kujundamine tähendab ruumi kasutamise mugavuse ja funktsionaalsete vajadustega arvestamist ning lahendusi, mis võivad näiteks olla seotud erinevate liikumisvõimalustega, ühendusteede, puhkealadega vms.
Sotsiaalne sidusus	— hea lahendus arendab ühiseid väärtuseid. Hea ruumilahendus ei täida üksnes funktsionaalseid, tehnilisi ja majanduslikke nõudeid, vaid ka seob inimesi ja suurendab omavahelist lävimist.
Mitmekesisus	— hea ruumilahendus toetab elavaid ja segakasutusega naabruskondi ning aitab vältida segregatsiooni. Ta loob tänapäevaste vahendite abil keskkonda, mis kultuuripärandi austamise kõrval loob ka uusi kultuuriväärtusi ja toetab bioloogilist mitmekesisust.
Eristatavus ja kohataju	— hea ruumilahendusega luuakse paiku, mis on eriomased, sobituvad kohalikku konteksti ning millel on iseäralikud tunnused, mis loovad teatava kohataju. Ehitatud keskkond vajab terviklikku kultuurikesket lähenemist ning humanistlikku vaadet sellele, kuidas me ühiselt kujundame paiku, milles elame ning pärandit, mille me enesest maha jätame.
Pärandisõbralikkus	— hea lahendus arvestab ajaloolise kontekstiga, kultuuri ainelise ja vaimse koosseisuga ning kasutab seda olulise ressursi ja tööriistana. Hea ruumilahendus toetab pärandiväärtusega objektidele võimalusel uue rakenduse leidmist.
Esteetika	— arhitektuursel kvaliteedil on kunstiline mõõde , kus ruumiline kooskõla, sobiva mõõtkava tajumine ja tundlik materjalikasutus avaldavad otsest positiivset mõju meie elukvaliteedile. Hea ruumilahendus pakub valdavale osale kasutajatest ilu, inspiratsiooni, naudingut ja rahulolu. Esteetika saavutatakse tundliku kavandamise ja asjatundliku ehitamise abil. Ühiskonna vaates on eriti oluline avaliku ruumiga kontaktis oleva ruumiosa esteetika.

Mitmekesisus

— hea ruumilahendus toetab elavaid ja segakasutusega naabruskondi ning aitab vältida segregatsiooni. Ta loob tänapäevaste vahendite abil keskkonda, mis kultuuripärandi austamise kõrval loob ka uusi kultuuriväärtusi ja toetab bioloogilist mitmekesisust.

Eristatavus ja kohataju

— hea ruumilahendusega luuakse paiku, mis on eriomased, sobituvad kohalikku konteksti ning millel on iseäralikud tunnused, mis loovad teatava kohataju. Ehitatud keskkond vajab terviklikku kultuurikeskset lähenemist ning humanistlikku vaadet sellele, kuidas me ühiselt kujundame paiku, milles elame ning pärandit, mille me enesest maha jätame.

Pärandi-sõbralikkus

— hea lahendus arvestab ajaloolise kontekstiga, kultuuri ainelise ja vaimse koosseisuga ning kasutab seda olulise ressursi ja tööriistana. Hea ruumilahendus toetab pärandiväärtusega objektidele võimalusel uue rakenduse leidmist.

Esteetika

— arhitektuursel kvaliteedil on **kunstiline mõõde**, kus ruumiline kooskõla, sobiva mõõtkava tajumine ja tundlik materjalikasutus avaldavad otsest positiivset mõju meie elukvaliteedile. Hea ruumilahendus pakub valdavale osale kasutajatest ilu, inspiratsiooni, naudingut ja rahulolu. Esteetika saavutatakse tundliku kavandamise ja asjatundliku ehitamise abil. Ühiskonnas vaates on eriti oluline **avaliku ruumiga** kontaktis oleva ruumiosa esteetika.

- **PlanS 2. peatükk** – elukeskkonna parendamise põhimõtted
 - Rahandusministeeriumi ruumilise planeerimise põhimõtete rakendamise juhend 2016
 - ruumiloome **eksperdirühma lõpp-aruanne 2018 + kvaliteetse ruumi aluspõhimõtted 2019** (Lisa 4)
 - **Euroopa uus Bauhaus** – *kaunis, kestlik, kaasav*
 - Davosi deklaratsioon – Eesti liitus 2018 a jaanuaris – kõrge kvaliteediga ehituskultuuri edendamine +
 - **Davos Baukultur Quality System** – Davosi hindamissüsteem elukeskkonnale
 - EL ruumiloome eksperdirühma raport + **Nõukogu järeldused 2021**
 - **ICOMOS** kvaliteedipõhimõtted 2020
 - Euroopa Arhitektide Nõukogu – **ACE** – juhend
- <https://kul.ee/kunstid-ja-loomemajandus/arhitektuur>

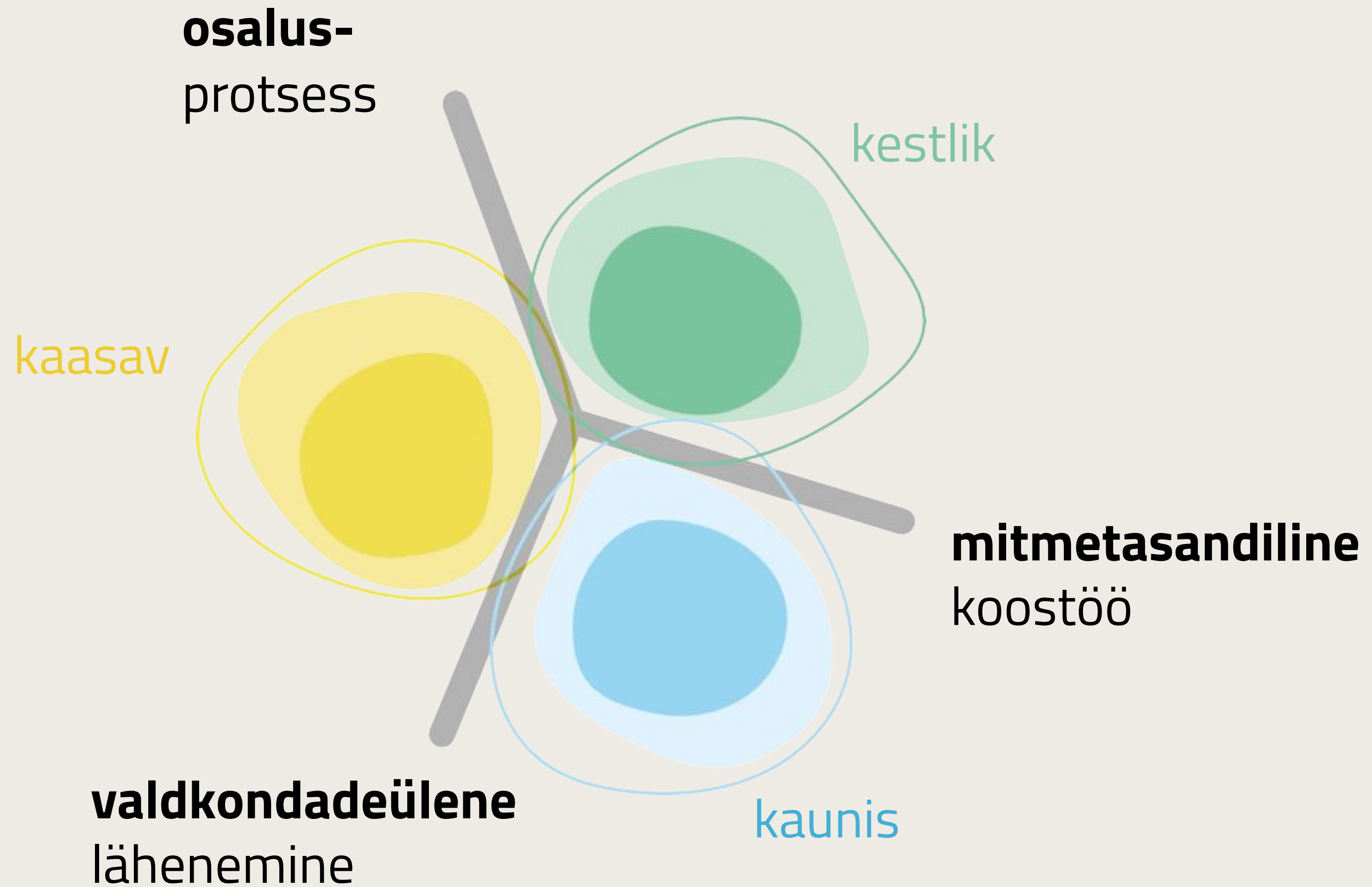
Euroopa uus Bauhaus Kompass

Juhis Euroopa uue Bauhausi
põhimõtete järgimiseks
elukeskkonna arendamisel ja
projektide ettevalmistamisel

New European Bauhaus
beautiful | sustainable | together

Davos Declaration²⁰¹⁸

Davos²⁰¹⁸ Declaration

Conference of Ministers of Culture
20 – 22 January 2018, Davos Switzerland

Déclaration de Davos²⁰¹⁸

Conférence des Ministres de la culture
20 – 22 janvier 2018, Davos Suisse

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Davos²⁰²³
Alliance

Alliance
de Davos²⁰²³

Davos²⁰²³
Alliance

Conference of Ministers of Culture
14–16 January 2023, Davos Switzerland

Alliance
de Davos²⁰²³

Conférence des Ministres de la culture
14-16 janvier 2023, Davos Suisse

Davos²⁰²³
Alliance

Conference of Ministers of Culture
14–16 January 2023, Davos Switzerland

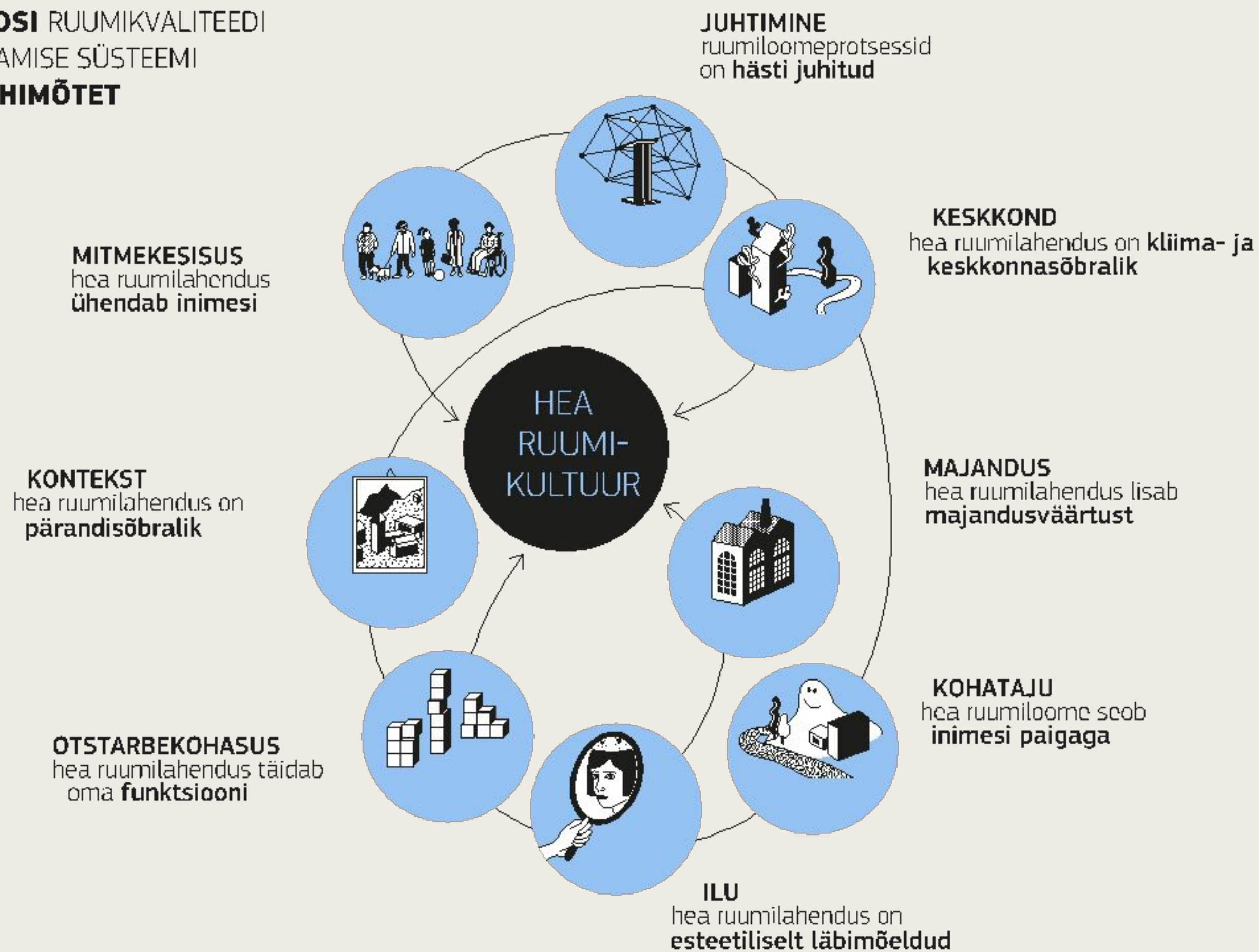
Alliance
de Davos²⁰²³

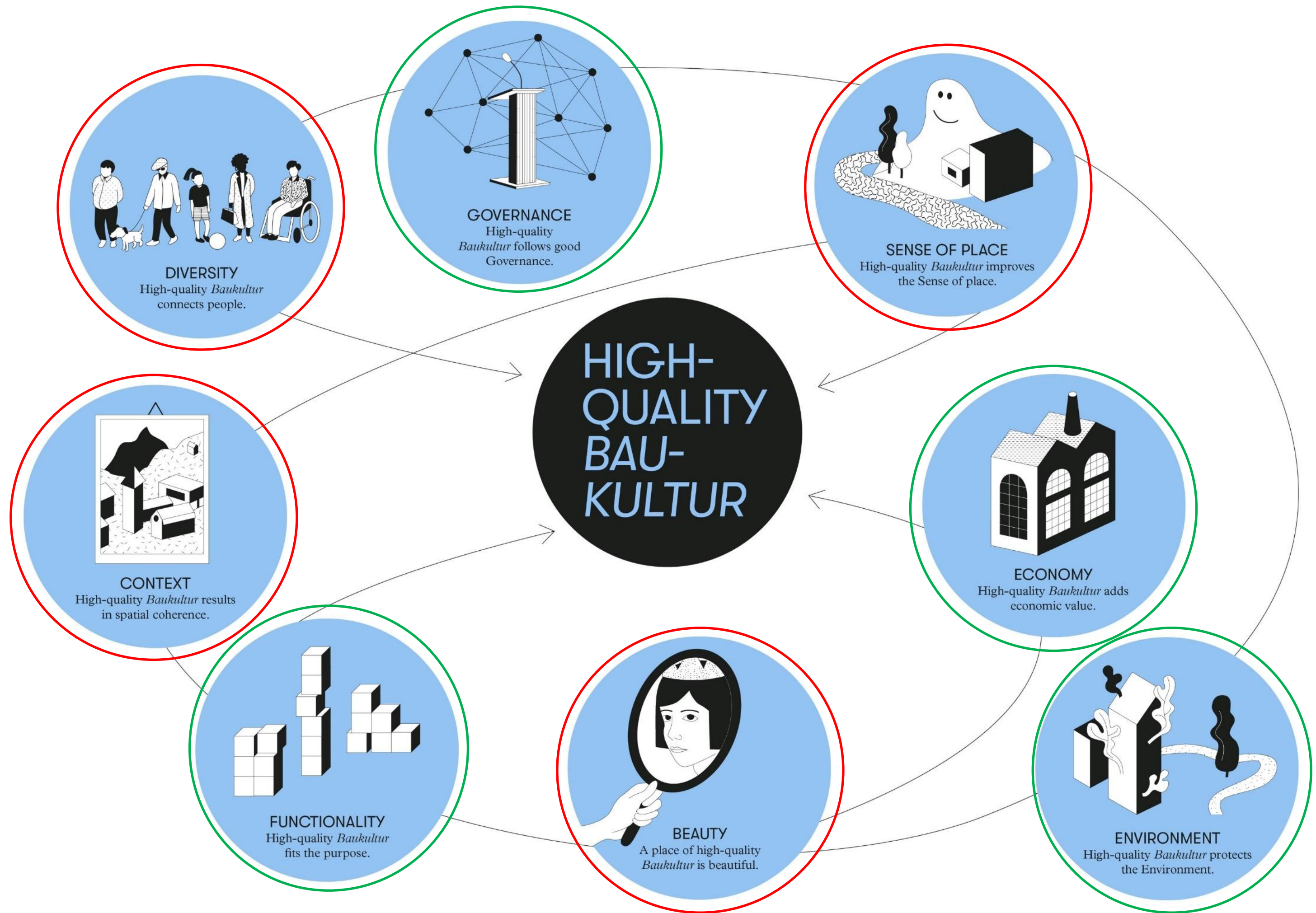
Conférence des Ministres de la culture
14-16 janvier 2023, Davos Suisse

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

DAVOSI RUUMIKVALITEEDI
HINDAMISE SÜSTEEMI
8 PÕHIMÕTET

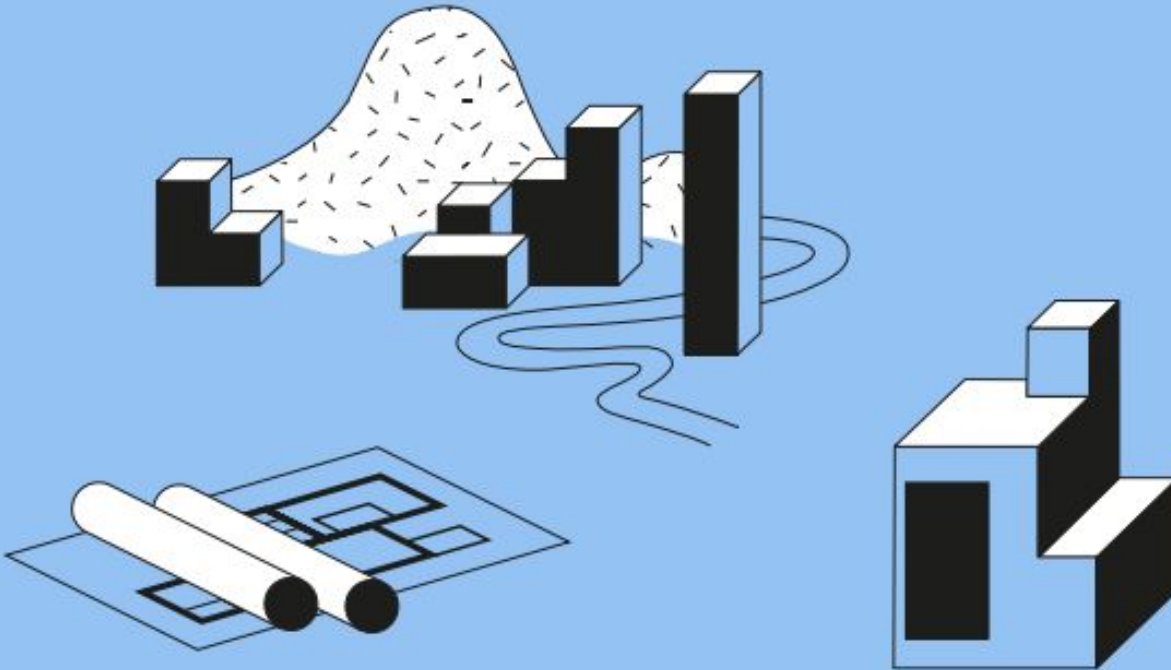

<https://davosdeclaration2018.ch/quality-system>

The Davos *Baukultur* Quality System

Eight criteria for a high-quality *Baukultur*

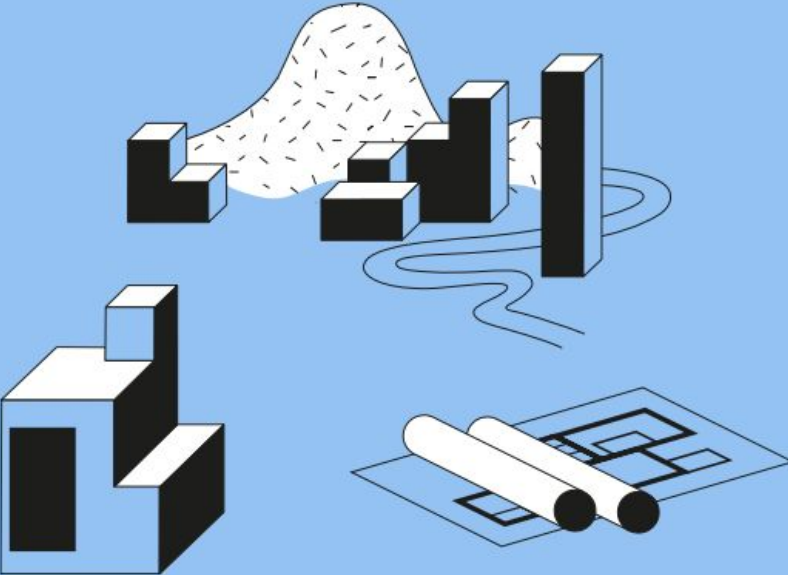

Davos²⁰¹⁸
Declaration

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

The Davos *Baukultur* Quality System

Eight criteria for a high-quality *Baukultur* – the whole story

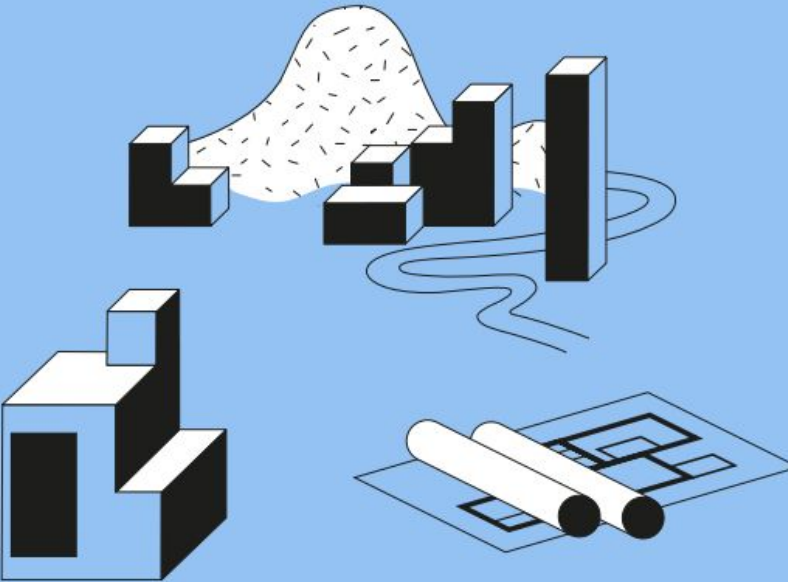

Davos²⁰¹⁸
Declaration

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

The Davos *Baukultur* Quality System

Assessment form

Davos²⁰¹⁸
Declaration

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Confederation

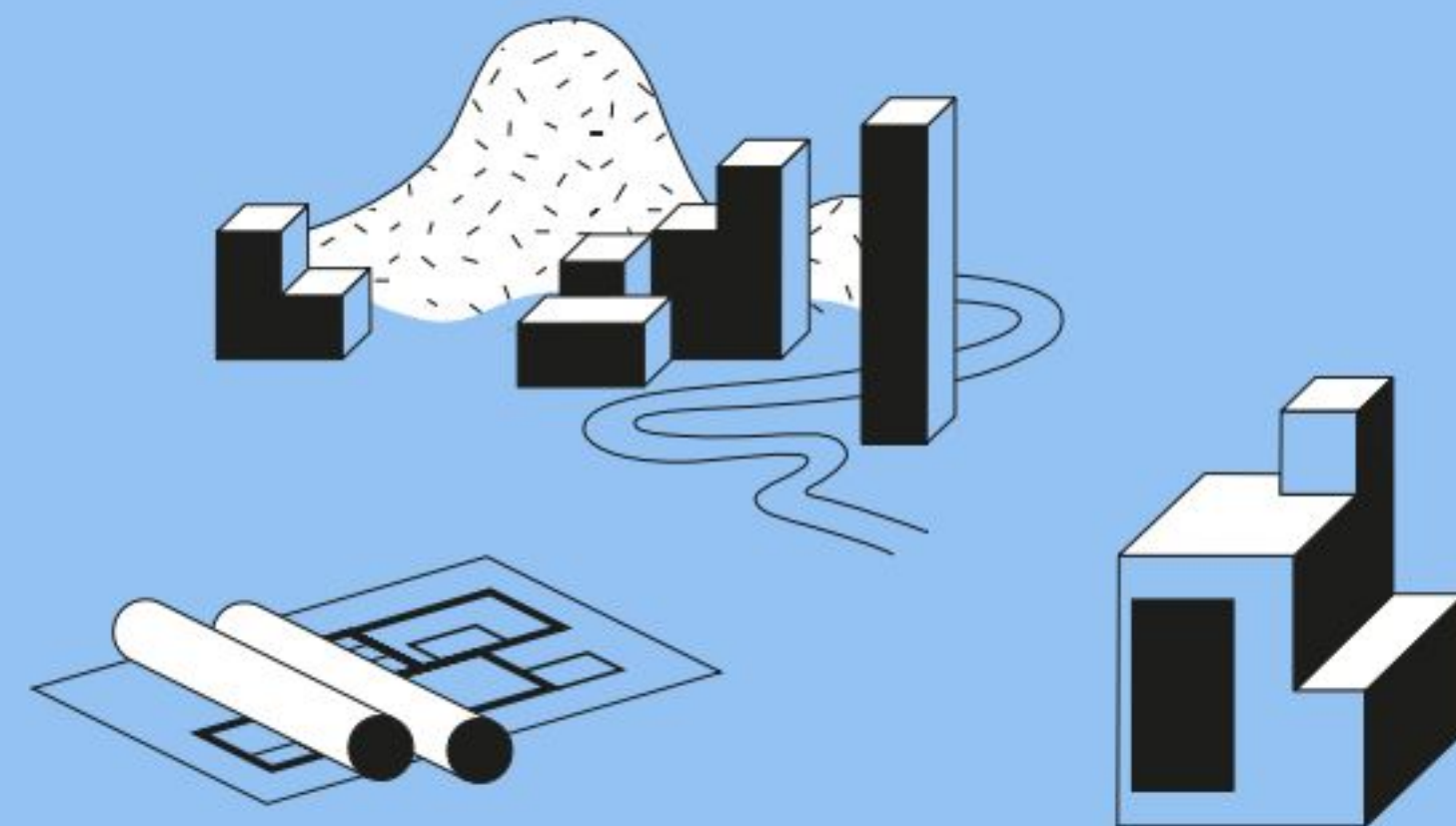
EUROOPA KVALITEEDIPÕHIMÕTTED

EL-i rahastatud sekkumistele, millel on
potentsiaalne mõju kultuuripärandile

Soovitused ja valikukriteeriumid, november 2020

The Davos *Baukultur* Quality System

Eight criteria for a high-quality *Baukultur*

2021

EU MEMBER STATE EXPERT
GROUP

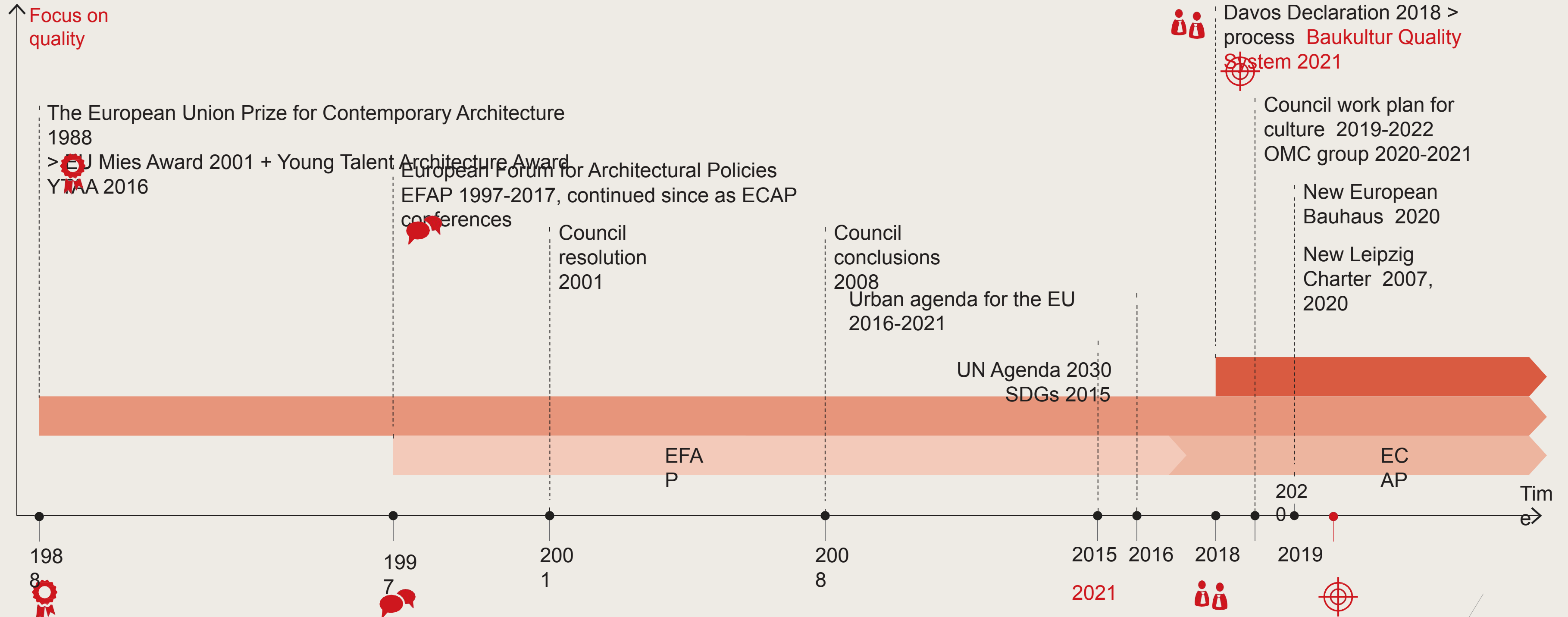
TOWARDS A SHARED CULTURE OF ARCHITECTURE

INVESTING IN A HIGH-QUALITY
LIVING ENVIRONMENT FOR EVERYONE

TOWARDS A SHARED CULTURE OF ARCHITECTURE

INVESTING IN A HIGH-QUALITY LIVING
ENVIRONMENT FOR EVERYONE

From 2015 onwards the European policy framework has started to pay more and more attention to quality aspects.

2021

<https://data.europa.eu/doi/10.2766/88649> EN full report
PDF <https://data.europa.eu/doi/10.2766/98888> EN exec
summary PDF <https://data.europa.eu/doi/10.2766/973427>
EN toolkit PDF

+ the toolkit in all EU languages

+ the Executive Summary in German and French

The news is available at: New report provides
recommendations to ensure high-quality architecture and
built environment. | Culture and Creativity (europa.eu)
<https://culture.ec.europa.eu/news/new-report-provides-recommendations-to-ensure-high-quality-architecture-and-built-environment>

Council conclusions on on culture, high-quality architecture
and built environment as key elements of the New European
Bauhaus initiative

<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14534-2021-INIT/en/pdf>

Website

<https://op.europa.eu/webpub/eac/high-quality-built-environment/en/>

Podcasts in English, French and German

<https://audiovisual.ec.europa.eu/en/podcasts#C-000001>

‘Explore Space!’ (‘Uuri
ruumil’) exhibition by
Arhitektuurikool (case study 12)
in the Estonian Museum of
Architecture in Tallinn, 2019.
Courtesy
of Arhitektuurikool

AITÄH

ANDKE OMA HINNANG

selle kohta, kas ja kuidas olete täitmas kvaliteedieesmärke arhitektuuris ja kõigile mõeldud elukeskkonnas

- Kas teete ruumiotsuseid või algatate tegevusi, et luua kvaliteetseid hooneid, avalikku ruumi ja elukeskkonda?
- Kas teil oleks vaja kinnitust, et olete kvaliteetse tulemuse saavutamiseks kaalunud kõiki asjakohaseid aspekte?

Siis võib see kontrollinimekirja teile sobida. Vaadake läbi teisel leheküljel esitatud küsimused ja hinnake, mil määral olete iga aspekti oma sekkumiskavas (planeeringus, projektis vms) arvesse võtnud. Iga kriteeriumi puhul märkige diagrammil saavutatud protsendimäär. Täitke iga projekti kohta üks võrkdiagramm (radardiagramm). Diagrammilt on näha, kui hästi on iga aspekti arvesse võetud. Väiksem väärtus tähendab, et kriteeriumile on vaja veel tähelepanu pöörata, suurem väärtus näitab, et kriteeriumi on piisavalt või täielikult arvesse võetud.

Kuigi vastama ei pea kõigile küsimustele, aitab nende käsitlemine teil asjakohaseid aspekte kaaluda. Küsimustik on kontrollinimekirja lühiversioon; täieliku versiooni leiab Euroopa ekspertide töörühma poolt aastatel 2020-2021 koostatud aruandes „Towards a Shared Culture of Architecture – Investing in high-quality living environments for everyone“ („Ühise arhitektuurikultuuri suunas – investeerimine kvaliteetsesse kõigile mõeldud elukeskkonda“).

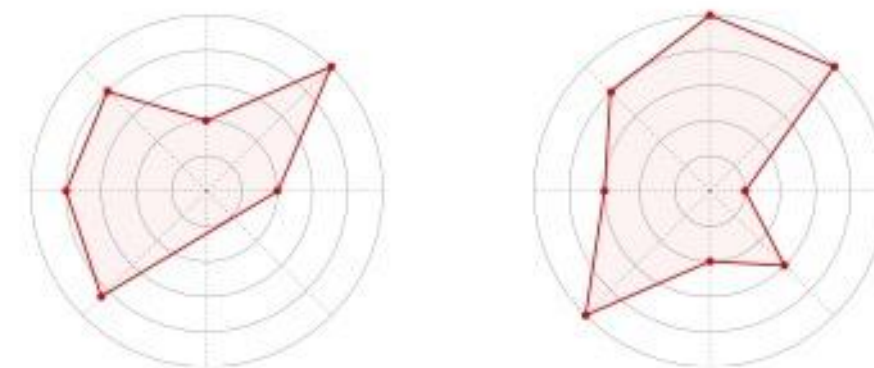
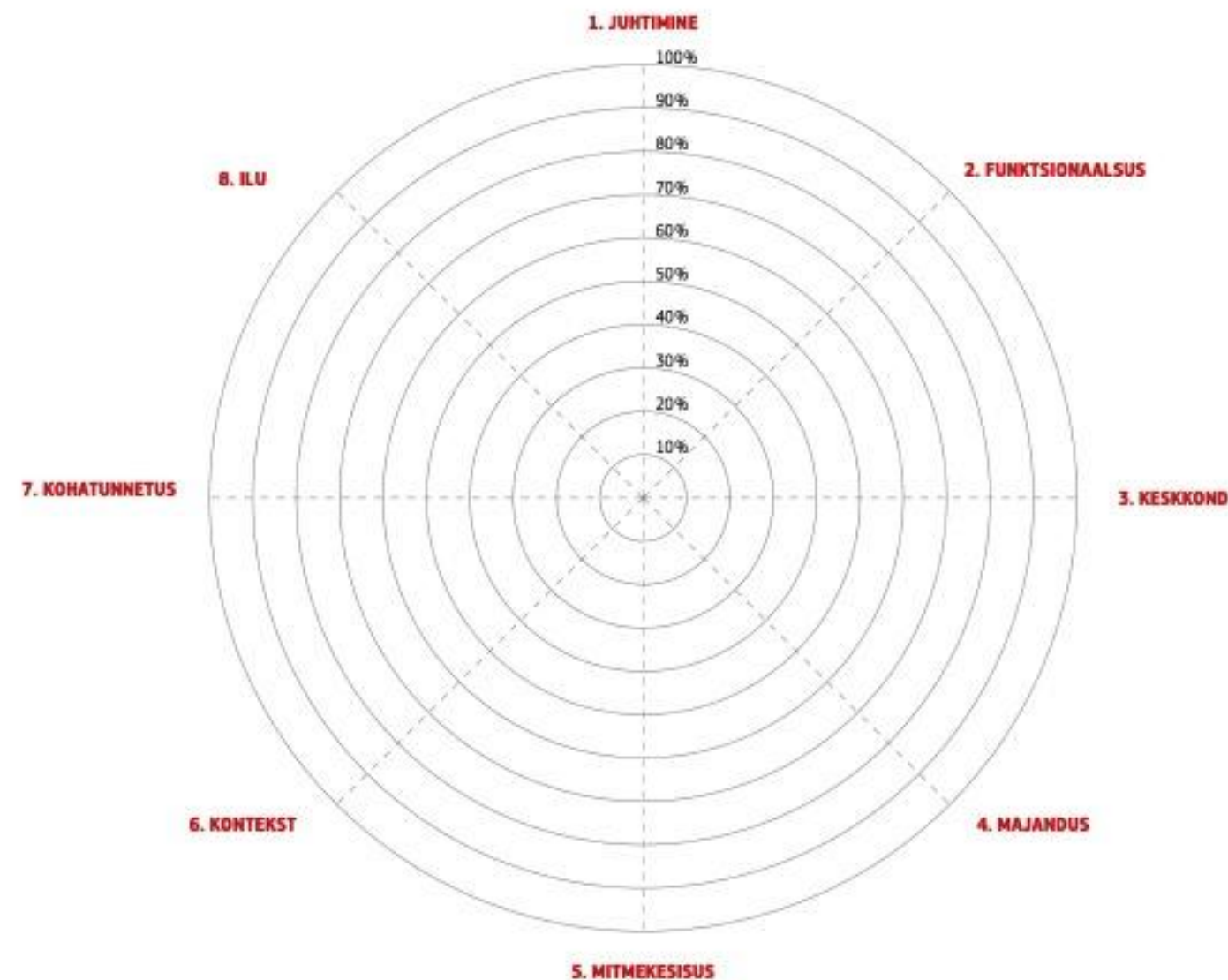

Avalik sektor saab näidata eeskuju, rakendades investeerivate planeerimise protsessi käigus kvaliteedihindamissüsteemi. Selleks kaalutakse kvaliteedikriteeriume investeerivate ja asukoha alternatiivide hindamisel nii kinnisvaraarenduses ja -halduses kui ka (riigi)hankemenetlustes, rahastamissetpanekute hindamises (nt ruumilise planeerimise, projekteerimise) lähteülesannete ettevalmistamises jne. Kvaliteediküsimustikule vastamine edendab ruumiteadlikkust kõigi ühiskonnarühmade (spetsialistide ja mittespetsialistide) seas ja aitab ära tunda kvaliteetset elukeskkonda ning tõsta tundlikkust elukeskkonna kvaliteedi suhtes.

Seda kvaliteedihindamissüsteemi saab kasutada paljude erinevate tegevuskavade ja olukordade puhul. Näiteks saab seda kasutada kvaliteediküsimustikuna ehitus- ja planeerimisprojektide hindamisel, aga ka arhitektuuri- ja/või planeerimisvõistlustel, arhitektuurinõukodades või koosloomeprotsessides elanikega ning mitmesugustel konsultatsioonidel ja aruteludel. Samuti saate

seda kasutada enda valmisprojektide kriitiliseks hindamiseks või pakade ruumiloomeprotsesside edukuse analüüsimisel. Kõigil neil juhtudel seisneb kvaliteedihindamissüsteemi tugevus asjaolus, et käsitletakse kõiki elukeskkonnaga seotud olulisemaid kvaliteediprobleeme terviklikult ning kaalutakse neid läbipäistvalt, põhjalikult ja tasakaalustatult.

Hindamismeetodid sõltuvad olemasolevatest andmetest. Kvantitatiivsed hindamismeetodid koosnevad kvantitatiivsest sisuanalüüsist (andmed, struktuurid, allikad), standarditud intervjuudest, uuringutest, vaatlustest, seirest, kaardistamisest, statistikast, loendustest, prognoosidest jne. Kvalitatiivsed hindamismeetodid võivad hõlmata kvalitatiivset sisuanalüüsi, tõlgendamist, väärtushinnangute vm kaardistamist, individuaalseid või fookusgruppide intervjuusid, küsitlusi, seiret, kavandikonkursse jne. Igasuguses vormis küsitlused ja intervjuud võivad hindamist toetada.

4 Kui olete võrkdiagrammi ära täitnud, võib see välja näha näiteks selline.

Käesolev tööleht ja selle (mittetäielik) küsimustik on koostöös nii Davesi ehituskultuuri (dcs Baukultur) kvaliteedisüsteemiga kui ka Euroopa kvaliteedipõhimõtete, mis peavad kultuuripärandile potentsiaalselt mõju avaldavad ELi rahastatud sekkumisi

© Euroopa Liit, 2021
Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2021
Taaskasutamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale ja märgitakse kõik muudatused.
PDF ISBN 978-92-76-38103-7 doi 10.2766/926206 NC-09-21-172-ET-N
Print ISBN 978-92-76-38127-3 doi 10.2766/199548 NC-09-21-172-ET-C

1. JUHTIMINE

- Kas protsess on teaduslikult põhinev ja kas selgitatakse pannaõli tootmist?
- Kas asjakohased ruumilised ekspandidid ja ametiasutused on saanud protsessiga seotud teavet?
- Kas protsessi järelevalvetööd tehakse riigivõimude poolt?
- Kas projekti ootaksid kohaldamine ja valiklik? Kas hankemenetlused ja väärtuspõhised mitte üksnes kulutõheseid?
- Kas tulemita sõjaga seotud asjakohastele ekspertidele on teada?
- Kas protsess tugineb järelevalvetööle, sh osavõtu ja muud? Kas protsess on loodetavasti järelevalvetööle?
- Kas otsustusprotsess on seotud teadusliku ja kogukonna teaduse ja tehnoloogiaga? Kas toimub ulatuslik arutelu koha kvaliteedi üle?
- Kas see on osa inimeste ja koolide, teaduslike strateegiast?
- Kas teadus- ja tehnoloogiliste teaduste ja tehnoloogiliste teaduste spetsiaalsed stidega?
- Kas kvaliteediteadmiste saavutamise mõõtmisel rakendatakse järelevalvesüsteemi?

2. FUNKSIONAALSUS

- Kas projekt on teenindajadene ja ehk kohandatud selle teenuseid kasutajate või kerkuskaasutuse jaoks? Kas la terdus toetab kõigi kasutajate vajadusi, põkkult si ja tegevusi?
- Kas projekt vastab planeerimis-, arhitektuuri- ja eh tuseeskirjades ja normides?
- Kas projekti kujundajad ja pakkumiseksid on erinõuete, ning autum tules kasutajate, koka, kke maaajale, ja oskus?
- Kas projekti on algsvalt näindlik et seda saaks kasutada mitme otstarbeks? Kas seda saad kohardada muutu vete tingimuste ja vajadustega, säilitades samas põhimarused ja väärtused?
- Kas on loomud teerajad, maaomun ja kerkus, ilig pöördus ja liikum, raastik, sh na, asaleid?
- Kas projektiga toetatakse ja edendatakse inimeste headu ja tegevlikkust viis? Kas projekti teadad maadala, liiklustingimusi, ning kas liidumun saab kasutada jags ja jalgrattaga?
- Kas projekti vaimudak lu salivus, ja eludus, salludus ja inimelule, oskusõnneusega?
- Kas kavandatud ruumiliste osuste tehnilist toimivust on näidvalt kontrollitud? Kas kerkumise hääldus ekuuierimise ja elu, eh tegevusega?

3. KESKKOND

- Kuidas projekt, millel on keskne?
- Kuidas on arvesse võetud erinevustega kohalikest, elanikest ja ECU reaalajast?
- Kas on võimalik, et on nuke, kogunemise ja elanikeühenduse ja kuidas on neid kaasatud?
- Kas projekti võetakse arvesse ELU-ruumist, loodusvajadust?
- Kas projekti eesmärkidega, kui palju on loodusvajadust, mis on kaotajate muutuva vajaduste tõttu?
- Kas sekumire põhineb vastutustundliku meeskonnas ja asutuste sünkroniseerimise põhiolemel?
- Kas see toetab loodusvajaduste sõltuvust ja võimeid?
- Kas see edendab bioloogilist mitmekesisust, teetiline, liikide ja ökoloogilise mitmekesisuse?
- Kas see on keskne või tähtsustatakse võitlust, vähendada, parandada, taas kasutada ja (seesjal) (inglisse võtta)?
- Kas projekti alustatakse välis- ja seadust? Kas see toetab keskkonnaliikumist?
- Kas projektid on teinud on looduslikud kogu?

4. MAJANDUS

- [illegible]

5. MITMEKE5ISU5

- [illegible]

6. KONTEKST

- [illegible]

7. KÖHATUNNETUS

- Kas tekkimise toetab demiteeti ja seotust kõhaga ning aitab saaga kaasa kuuluvustunde tekkimisele?
- Kas ruumikasutus on kooskõlas koha jatkusuutlikkusega, ruumi avalikest sailitamisest võiparandamisega ning tekitab inimesele toetavaid ja eluikkusi?
- Kas tekkimise suurendab sotsiaalse suhtluse võimalusi, tugevdades ühist hoidumist, identiteetideid ja kodanikuühisust?
- Kas projektiga juuakse ja toetatakse enesemaa avalike aspekte?
- Kas tekkimise tugevdamine seotust looduse ja naastikutega?
- Kas koha vanaus ümbuses on kergesti ligipääsetavad ja avalikest sailitamiseks?
- Kas projekt keskendub pigem ruumi vanaus sailitamisele ja parandamisele kui ümberehitamisele, disainile?
- Kas koha otsust on võimalik sailitada, eriti kui projekt sisaldab juuete kasutamise jaoks loomakaasgeet aruandusi?

8. ILU

- [illegible]

Ülevalt vasakult + nupust leiad rohkem
kujunduspõhju!

